

Činoherní čtení

Ve Smečkách 26, Praha 1

prosinec 2013

GABRIELA MÍČOVÁ

hraje Paní Prenticeovou v komedii Joesa Ortona *Klíčovou dírkou*

PREMIÉRA

Joe Orton KLÍČOVOU DÍRKOU

(What the Butler Saw)

Normální lidé připadají šilencům podivínští. Stejně jako šilenci normálním lidem.

Joe Orton

Překlad: **Michael Žantovský** / Úprava a režie: **Martin Čičvák**

Výprava: **Kamila Polívková** / Hudba: **Ondřej Brousek**

Asistentka výpravy: **Jovana Gospavić**

Hrají: **Martin Finger, Gabriela Míčová, Jiří Černý, Iveta Jiříčková, Honza Hájek, Matěj Dadák.**

Premiéra 30. října 2013

„Zašel jsem za Peggy (pozn. Peggy Ramsayová, Ortonova agentka). Ukázal jsem jí fotku svého aktu. „To je ale škoda, že jsme ji nemohli zařadit do programu,“ povzdychla si. Prozradil jsem jí, že v mé nové hře *Klíčovou dírkou* nebude ani jedna pobožná postava. „Všichni jsou ateisti,“ ujišťoval jsem ji. „No výborně!“ zajásala a evidentně se jí ulevilo. „Jo ale než to dáme do oběhu,“ dodal jsem, „bude ještě nutný odstranit Lorda Chamberlaina.“ „Nádhera,“ podotkla.

Z Ortonových deníků / Pondělí 3. června 1967

Joe Orton dočistil poslední verzi hry 16. července 1967. Do svého deníku si onoho dne zapsal: „Tuhle verzi jsem změnil už jen velmi málo (jen jsem zahrnul Kennethovy návrhy, které byly skvělé), s výjimkou popisu světla ze zahrady, když zhasnou světla v pokoji. A zdůraznil jsem šaty seržanta Matche s leopardími skvrnami. Euripidovský závěr překvapivě funguje, protože ‘všechno je odpuštěno’ – jako v pozdních Shakespearových hrách.“

Naděšené reakce na hru nenechaly na sebe dlouho čekat. Za čtrnáct dní Orton a Kenneth Halliwell (pozn. Ortonův životní druh a pozdější vrah) navštívili Ortonova producenta, Oscara Lewensteina, aby se domluvili na uvedení hry. Lewenstein měl obavy, jak bude státní cenzura reagovat na incest a vyvinuté přirození na soše Sira Winstona Churchilla. Orton souhlasil, že bude-li to nutné, změní postavu uznávané osobnosti, ale incest nikdy. (...) Na premiéře představení *Klíčovou dírkou* (5. března 1969 ve West Endu) se nakonec státní cenzura neobjevila. Ortonův falický humor byl nicméně potlačen a z chybějící partie Sira Winstona Churchilla se stal doutník:

Dr. Rance (obdivně): *Oč více inspirující by bývalo bylo, kdybychom v těch temných dnech viděli to, co dnes. Místo toho jsme se museli spokojit s doutníkem – symbolem, který, jak si teď uvědomujeme, nesaáhá objektu samotnému ani po kolena.*

Iveta Jiříčková

V roce 2006 vystudovala Gymnázium Ivana Olbrachta v Semilech a po té absolvovala studium herectví na JAMU. Hostovala v brněnské Redutě. Od roku 2011 hrála v Divadle Komedie, kam ji do inscenace *Legenda o svatém pijanovi* přizval režisér a umělecký šéf souboru David Jařab.

Milá Iveto, co vás přivedlo ke studiu herectví a co dobrého vám do vaší profese dala Janáčkova akademie múzických umění?

Těžko říct, možná nějaký pocit, zálibení, přetlak emocí... Já vždycky chtěla být vším možným, ale nikdy mě nenapadlo být herečkou. Na gymnáziu jsem se hodně pohybovala ve společnosti, která byla umělecky založená, což v předmaturitním ročníku vyvrcholilo tím, že jsme jako parta jeli na Jiráskův Hronov a posléze si podali přihlášky na umělecké školy. Měla jsem štěstí, protože na svém prvním Hronově jsem se dostala do dílny Jaroslava Kodeše, který nás se spolužačkou na přijímačky připravil. Dostaly jsme se obě. Ona do Prahy, já do Brna. Jenže s novou školou přišly také pochybnosti. Nevěřila jsem si a nešlo mi to. Přes veškeré herecké přednášky, teorie, techniky i praktiky, které tam do nás tlačili, jsem stále pochybovala o tom, že bych měla hrát. Přestože jsme v ročníku byli výborná parta, připadala jsem si jako na špatné psychoterapii, a tak jsem se ve třetáku rozhodla odjet na studijní stáž do Slovenska na VŠMU. Řekla bych, že tam jsem se konečně našla. Proto s oblibou vždy říkám: „I zlé je k něčemu dobré.“

Co pro vás znamenalo být součástí Divadla Komedie?

Po absolvování studia na JAMU, kde se poslední rok intenzivně zkouší a hraje, jsem zůstala bez práce. Odešla jsem zpátky domů – do „angažmá“ na Úřad práce. Zhruba po půl roce jsem nastoupila do dramatického kroužku v ZUŠ v Semilech. Učila jsem tam několik skupin dětí a už to vypadalo, že ze mě bude paní učitelka, pak ale přišla nabídka k hostování v Komedii a pro mě to znamenalo návrat zpátky do divadla. Netušila jsem, o jak vzácnou zkušenost půjde. V momentě, kdy jsem shlédla první inscenace z repertoáru bývalé Komédie, jsem pochopila, že se mi naskytla možnost být součástí něčeho velmi výjimečného.

Při své herecké práci jste se zatím setkala s menšími divadelními prostory, ať jimi byly studentské divadlo Marta, divadlo Reduta v Brně či pražské Divadlo Komedie. Jak se Vám po těchto zkušenostech zkouší v komorním sále Činoherního klubu?

Nemám s komorními prostory problém, i když vnímám fakt, že první řada v Činoherním klubu je nebezpečně blízko.

Čím vás zaujala hra Joea Ortona *Klíčovou dírkou*?

Ortonovu hru *Klíčovou dírkou* jsem předtím neznala, ale když mi Martin Finger zavolal s otázkou, jestli bych si nechtěla zahrát v Činohráku a že v tom bude i Gábi a Jirka, okamžitě jsem kývla. Měla jsem tou dobou silnou anginu spojenou s vysokými horečkami a de facto až potom, co jsem začala být znovu při smyslech, jsem se pustila do pátrání po tom, do čeho jsem se to vlastně navezla. :-)

Děkujeme za rozhovor (peh)

Jiří Černý

V roce 2001 dokončil studium hudebně-dramatického oddělení na Pražské konzervatoři. Absolvoval dvojjazyčnou divadelní stáž při Francouzském institutu v Praze a učil se pantomimě. Stal se členem Činoherního studia v Ústí nad Labem a poté vstoupil do angažmá v Divadle Komédie. V roce 2004 byl vicemistrem České republiky ve slam poetry. Nyní hostuje v Národním divadle.

Milý Jiří, když jste dokončil Pražskou konzervatoř, kde vašimi pedagogy byli Gabriela Vránová a Ivan Řezáč, nastoupil jste do Činoherního studia v Ústí nad Labem. S kým jste se tam setkal a na které inscenace rád vzpomínáte?

Nelze nevpomenout na kulísáka, malíře a herce Zbyňka „Byndu“ Roubala, to nebyl člověk, ale svěbytný živel. A samozřejmě na herecký soubor, kam jsem přišel jako skutečný benjamínek, a přesto mi to nikdo nedával sežrat, naopak, všichni tak nenápadně radili a pomáhali, a měl jsem přitom vždy pocit, jako bychom si byli rovni. S vděkem a respektem vzpomínám na všechny, s kterými jsme v té době tvořili Činoherní studio a ony nezapomenutelné kusy, čili jen namátkou a telegraficky: Andělová, Gáčová, Kamešová, Finger, Zach, Noha. *Ivanov, Shopping and Fucking, Bareder papežis, Alois Nebel, Strange love, Písek.*

V letech 2003-2012 jste v Divadle Komédie hrál ve více než dvaceti inscenacích. Jak s odstupem nahlížíte na existenci tehdejšího souboru pod vedením Dušana Pařízka a Davida Jařaba? Jací autoři a které role vám v tomto divadle byli nejbližší?

Obrovskou výhodou tohoto souboru bylo, že nebyl. Na každou jednu spolupráci jsme podepisovali novou smlouvu, a přestože fungovalo určité tvrdé jádro a spolupráce byla kontinuální, neexistovala žádná jistota, a i to, myslím si, přispívalo k míře motivace a zaujetí při její tvorbě. Mohl bych napsat, že mi přirostl k srdci Johannes Urzidil či Werner Schwab, popřípadě jiný autor, ale nebyla by to pravda. Vždy za tím stáli Dušan s Davidem. Oni dokázali texty uchopit,

pochopit, prožít a vyložit, většinou i přeložit, a nás následně zasvětit do důležitosti ztvárnění té které látky. Nevím, které z rolí bych chtěl být nejbližší, nebyli to fajn kluci.

Když jste se v roce 2004 stal vicemistrem ve slam poetry, co to pro vás znamenalo? Pamatujete si ještě dnes téma či dokonce znění básně, s níž jste vystoupil?

Mně připadá soutěž v poesii už od podstaty jako blbost. Takže, když už jsem se z hecu zúčastnil, měl jsem vyhrát. Ještě v okresním kole jsem porazil Xaviera Baumaxu, ale nakonec samá hořkost zbyla. Pamatuji si téměř všechny své básně, zájemci nechtě shlédnou Na stojáka, i tam jsem své výtvary exhiboval. Pod názvy: *Večerníček*, *Silniční provoz* a *Recyklace*.

Čím na vás zapůsobila hra Joea Ortona *Klíčovou dírkou*, v níž hrajete komickou roli hotelového poslíčka Nicholase Becketta? Působí na mě skrytou kritikou společnosti. Pokrytectví, sobectví, vypočítavost, lež, promiskuita, povrchnost, bezcitnost, to jsou vlastnosti, kterým se daří čím dál lépe, a někdy mám pocit, že jsou dokonce měřítkem úspěchu.

Děkujeme za rozhovor (peh)

Douška o divadle

Směšné je to, co se provádí automaticky. Ať už jde o chybu či přednost, komika je to, čím se postava nevědomky prozradí, mimovolné gesto, neuvědomělé slovo. Každá roztržitost je směšná. A čím hlubší je roztržitost, tím hodnotnější je komedie. Soustavná roztržitost, jako například u Dona Quijota, je to nejkomičtější, co si na světě můžeme představit: je to komično samo, čerpající z nejbližšího zdroje. Vezměme si jakoukoli komickou postavu. Jestliže si uvědomuje, že by mohla být tím, co říká nebo činí, jestliže je komická, pak proto, že o jednom aspektu své osoby neví a sama se od sebe odvrací: jen tím v nás vzbuzuje smích. Hluboce komické výroky jsou výroky naivní, v nichž se neřest ukazuje v celé své nahotě: jak by se mohla odhalit, kdyby se viděla a mohla se posoudit? Komická postava nezdířka obecně odsuzuje určité chování a pak poskytne sama příklad: svědkem je učitel filosofie pana Jourdaina, Vadius, který potom, co kázal proti zlosti a vysmíval se těm, kdo píšou verše, je sám vytáhne ze své vlastní kapsy atd. Co se ukazuje takovou kontradikcí, když ne ukázat prstem na nevědomost osob? Vždy se setkáme s nepozorností k sobě a následně i k druhým. A zkouáme-li věci blíže, uvidíme, že nepozornost zde splývá přesně s tím, co jsme nazvali nespolečenskostí. Příčinou ztuhlosti par excellence je to, že opomíjíme dívat se kolem sebe a do sebe: jak můžeme utvářet naši osobu v souladu s druhými, když nezačneme tím, že poznáme jiné a sebe sama? Ztuhlost, automatismus, roztržitost, nespolečenská, to všechno se vzájemně propouje, to vše vytváří charakterovou komiku.

Henri Bergson / Smích

Doušky

15. října byly předány výroční CENY DIVADELNÍCH NOVIN. Mezi nominovanými byl také **Petr Nárožný** za roli tajného rady Matouše Clausena v dramatu Gerharta Hauptmanna *Před západem slunce*.

14. listopadu vstupuje do kin film Karin Babinské *Křídla Vánoc*. Hraje v něm také **Stanislav Zindulka**.

9. prosince hrajeme na zájezdu ve Skutči hru Felixe Mitterera *Moje strašidlo*.

24. října obdržel mim, scenárista, režisér a pedagog **Čtibor Turba** Cenu Ministerstva kultury za výjimečný přínos v oblasti pantomimy, nového cirkusu a pohybového divadla. V Činoherním klubu se podílel pohybovou spoluprací na inscenaci Hrabalova *Něžného barbara* (1981) a Smočkově monodramatu *Smyčka* (1990).

29. listopadu by slavil 90. narozeniny herec **Zdeněk Martínek**.

Na fotografii v roli Pána domu v inscenaci Ladislava Smočka *Kosmické jaro* v Činoherním klubu v roce 1970.

Český rozhlas Vltava vysílá od 1. prosince dramatisaci románu Georga Orwella *1984*. Hrají v ní také **Josef Abrhám**, **Michal Pavlata** a **Václav Kotva**.

Cinoherní klub uvádí:

Přehlídka amatérských divadelních souborů v roce 2013 se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.

Neděle 15. prosince 2013

V.A.D. Kladno

Josef Váchal / Kazimír Lupinec

KRVAVÝ ROMÁN

Ubavit se k smrti, aneb je to honička!

Dle knihy Josefa Váchala zdramatizoval: **Kazimír Lupinec** / Režie, kostýmy a scéna: **V.A.D.** / Hrají: **Agáta Beránkovičová, Petr Čechlovský, Evženie Háčková, Laura Lupincová, Kazimír Lupinec, Theodor Ocelín, Dušan Pilát, František Šlukovrbovec** / Zvuk: **Jiří Brzda** / Spolupráce: **Jasanka Kajmanová** / Hudba: **Sepultura, Strauss.**

V.A.D. je amatérský divadelní soubor působící v Kladně i celé ČR. Byl založen bývalými spolužáky z kladenského gymnázia.

V.A.D. se letos představil ve své méně známé podobě. Režijní kolektiv pod vedením Jana Červeného alias Kazimíra Lupince nastudoval dramaturgii knihy Josefa Váchala *Krvavý román*. Co vás přimělo dočasně opustit pole autorského divadla?

Myslím, že to tak trochu střídáme. Posledně jsme dělali *Píseček*, předtím *Fe-érii o Kladně*, což jsou čistě autorské věci. Interpretací divadlo je zase jiná práce a musím říct, že jednodušší. Vzít si text, který je dobrý už sám o sobě, a pak už ho jenom předělat. Ale samozřejmě ho děláme zase autorsky. Až tak moc to vlastně nerozlišujeme.

Zpráva dne: 15. 12. 2013!!! Krvavý masakr v TV Paseka
Přinášíme skupinové foto velmi úspěšného týmu televizní zpravodajské stanice Paseka. Bohužel, z celého kolektivu zbyl po nedávném krveprolití pouze majitel společnosti Josef Paseka a jeho přítelkyně (oba uprostřed).

<http://www.divadlo-vad.cz/>

Poskytovatel čtyřletého grantu na provoz:
Hlavní město Praha

Na rok 2013 poskytuje
Hlavní město Praha Činohernímu klubu grant ve výši 18.300.000 Kč

MINISTERSTVO
KULTURY

Partneři Činoherního klubu

PRAŽSKÁ
PLYNÁRENSKÁ
a.s.

CGSO

Kooperativa
POJIŠŤOVNA A.S.

TITAN
MULTIPLAST

SPIELBERG

Vládní úřad pro věci občanské

Tonera

Křtitkova dílna na dárky

REVOLVER
REVUE

kdykde

www.radiohortus.cz

scena.cz
1. KULTURNÍ PORTÁL

Facebook

Program

Činoherní čtení na prosinec vychází k předprodeji 5. listopadu 2013.
Redakce Činoherního čtení: Roman Císař, Petra Honsová, Radvan Pácl.
Foto: Petra Tyllová, Pavel Nesvadba, Pavel Kolský, Miloň Novotný, Falcon, archiv Divadelních novin, archiv V.A.D. Kladno. Jazyková korektura: Andrea Fiřtková.
Grafická úprava: Kateřina Skalníková.

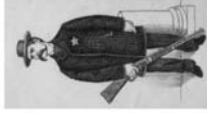
www.cinoherniklub.cz

Galerie Smečky Vás zve na výstavu

Jiří Brdečka

*24.12.1917 - 2.6.1982 †

od 20. 11. 2013 do 25. 1. 2014 / úterý – sobota, 11.00 – 18.30 hodin

Vstup zdarma pro držitele ZTP, ZTP/P, důchodce, děti, studenty SŠ, VŠ a pro všechny držitele Zákaznické karty Pražské plynárenské, a. s.

**Ve Smečkách 24, 110 00 Praha 1
(vedle Činoherního klubu)**

tel.: +420 222 210 268

tel./fax: +420 222 210 272

e-mail: galerie.smecky@ppas.cz

* g a l e r i e
s m e č k y